

**Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
Agenția de Dezvoltare Regională Sud**

Programul Regional Sectorial în domeniul infrastructurii de sprijin a afacerilor

Sidor Vasile, specialist SPSP

ADR Sud

Programul Regional Sectorial (PRS)

este un document de politici care urmărește următoarele obiective:

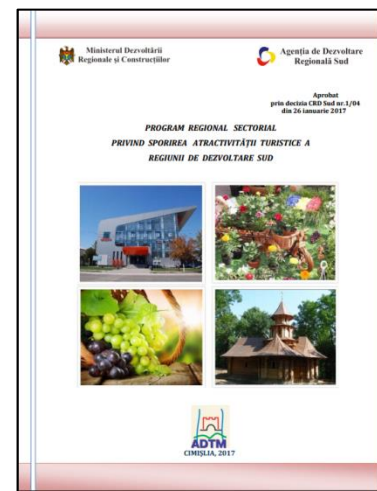
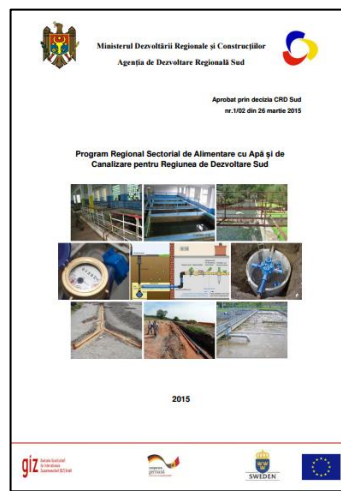
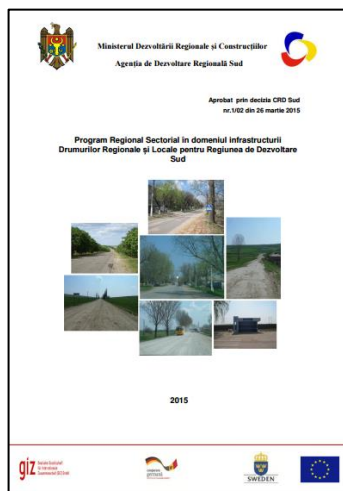
- stabilirea direcțiilor de dezvoltare a unui sector la nivelul regiunii de dezvoltare în concordanță cu viziunile naționale de dezvoltare.
- sporirea capacităților APL-urilor în elaborarea proiectelor regionale durabile.
- crearea condițiilor pentru dezvoltarea fluxului de proiecte în dezvoltarea infrastructurilor de sprijin în afaceri, pentru a fi aplicate la FNDR sau alte surse de finanțare.

"Guvernarea Deșeurilor – ENVP Est"

Strategia de Gestionare Integrată a Deșeurilor Solide

*Regiunea de Dezvoltare Sud
Republica Moldova*

8 noiembrie 2011

Domenii acoperite de documente de politici sectoriale

Pînă în prezent au fost elaborate documente de planificare sectorială în următoarele sectoare:

Infrastructura drumurilor regionale și locale

Aprovizionare cu apă și canalizare

Eficiența energetică

Managementul deșeurilor solide

Sporirea atractivității turistice

În perioada 2014 -2015 cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), au fost elaborate 3 programe regionale sectoriale, în anii 2016-2017 ADR Sud a elaborat PRS în domeniul sporirii atractivității turistice

Procesul de elaborare a PRS în domeniul Infrastructurii de Sprijin a Afacerilor (ISA)

- Lansat în luna iunie 2016;
- Creat Grupul de Lucru Regional Sectorial (GLRS)
- Acumulată informația neceară pentru elaborarea profilului economic al RDS;
- Ianuarie 2017- a demarat asistența tehnică acordată cadrul proiectului finanțat de Guvernul Marii Britanii prin intermediul Fondului de Bună Guvernanță (DFID;)
- Desfășurate 5 ședințe ale GLRS (16.06.2016; 17.01 ,23.02, 31.03 și 24.05.2017);
- Desfășurată întâlnirea cu rezidenții și administratorul IA Ștefan Vodă (22 martie), IA Cimișlia (31 martie);
- Desfășurată o masă rotundă cu oamenii de afaceri (04 aprilie 2017);
- A demarat procesul de consultare publică și aprobare.

Rolul GLRS

GLRS, format din principalii actori regionali în domeniul economic din RDS a elaborat participativ proiectul PRS parcurgând următorii pași:

- A aprobat planul de acțiuni în elaborarea PRS-lui;
- Au fost prioritizate infrastructurile de sprijin în afaceri în conformitate cu necesitățile RDS;
- A fost consultat în elaborarea viziunii, obiectivului general și obiectivelor specifice ale documentului dat;
- A lansat idei de proiecte în vederea dezvoltării economice a RDS;
- A aprobat proiectul documentului, ca structură și conținut.

PRS ISA : CUPRINS (1)

Capitolul 1. Cadrul legal și instituțional pentru sprijinirea dezvoltării economice, inclusiv a ISA

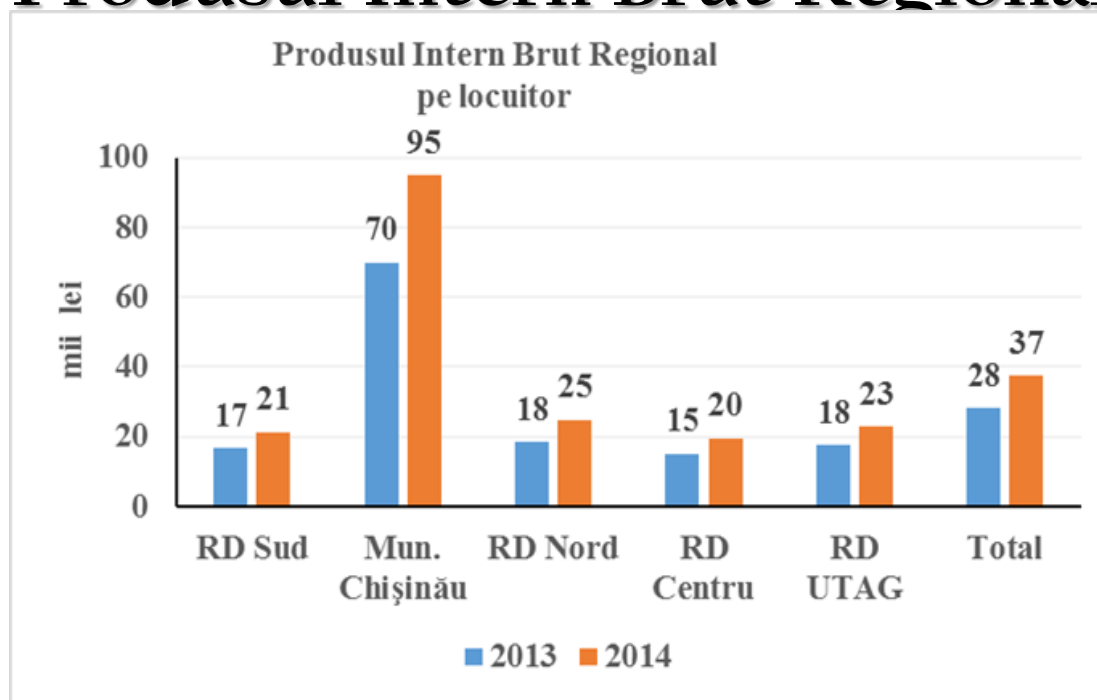
Capitolul 2. Profilul economic al RDS

Capitolul 3. Infrastructura de sprijin a afacerilor din RDS

Capitolul 4. Dezvoltarea sectorului ISA în RDS pentru intervalul 2017-2020

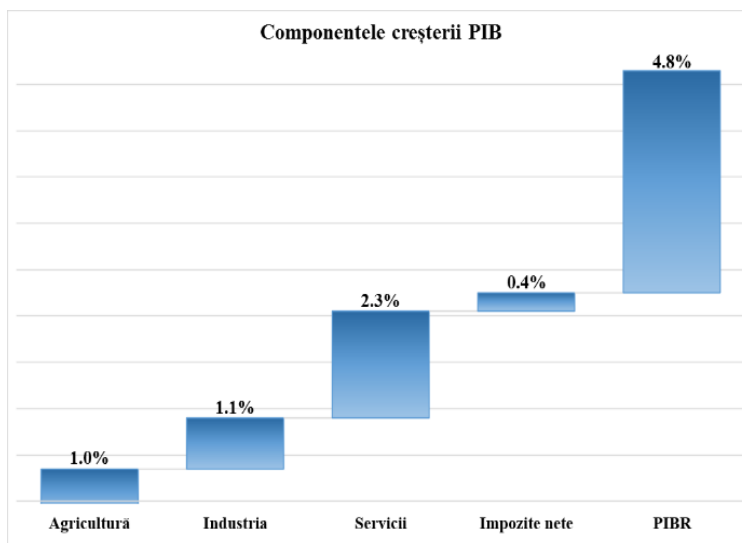

Produsul Intern Brut Regional

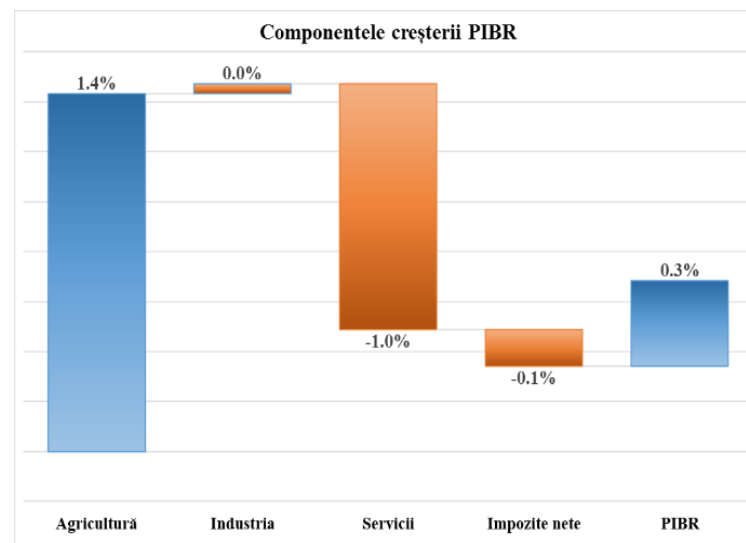
Republica Moldova

Componentele creșterii PIB

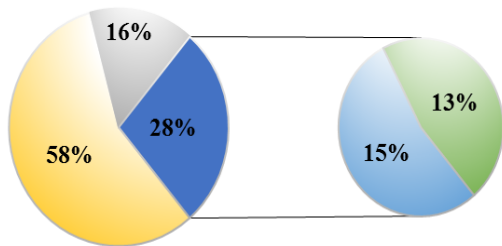
RD Sud

Componentele creșterii PIBR

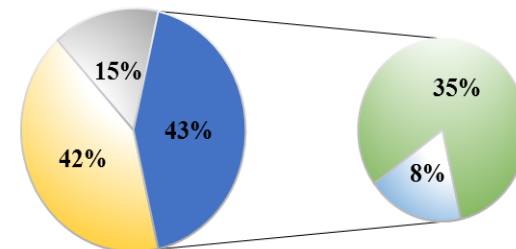
Produsul intern brut regional (PIBR) pe activități economice (preturi curente, % in PIBR)

Structura PIB RM

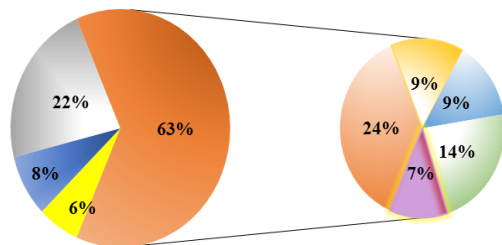
■ Servicii ■ Impozite nete pe produse ■ Industria ■ Agricultură

Structura PIBR RD Sud

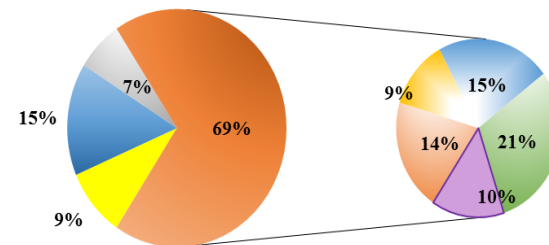
■ Servicii ■ Impozite nete pe produse ■ Industria ■ Agricultură

Structura valorii adăugate în sectorul serviciilor RM

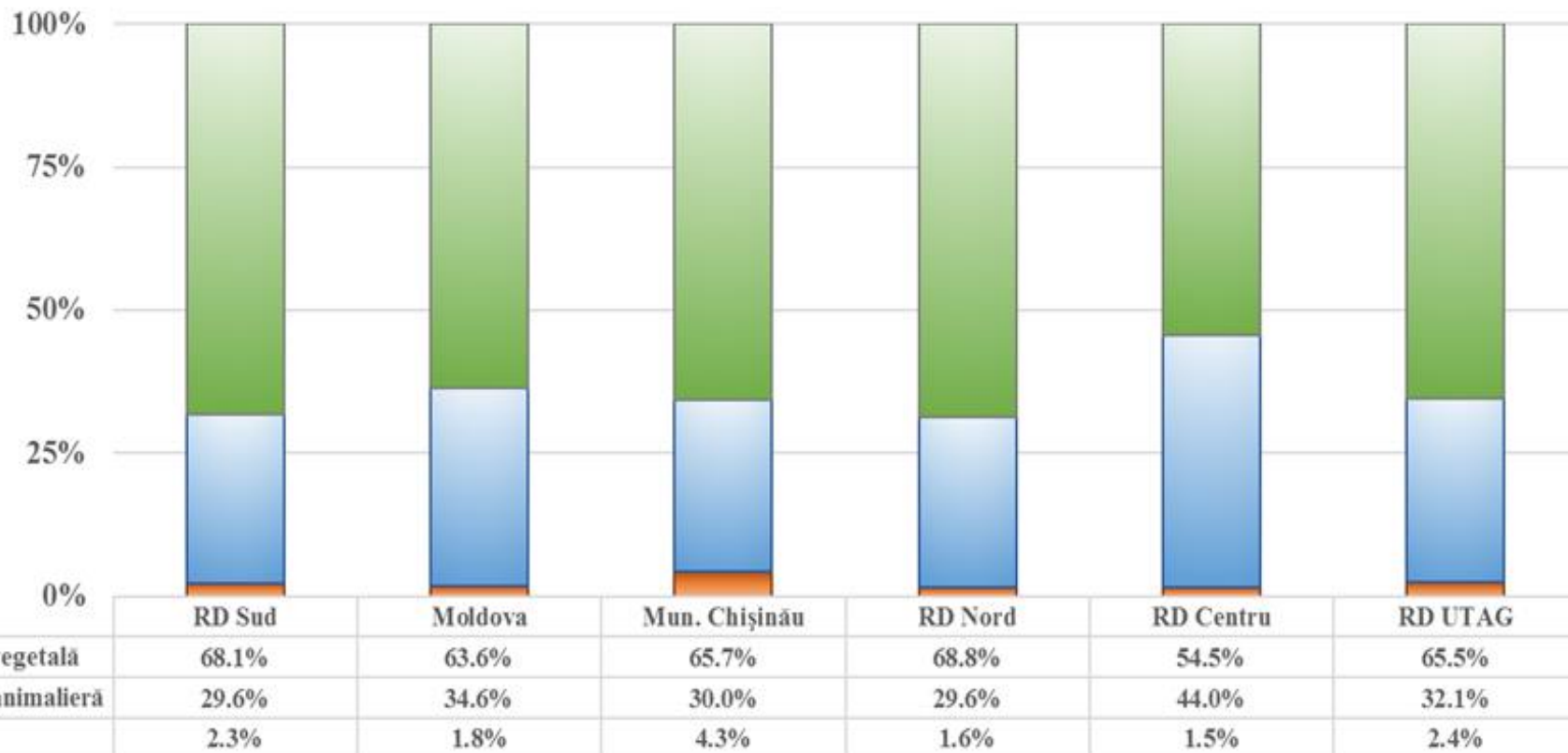
■ Construcții ■ Transport și informații
 ■ Alte activități de servicii ■ Comerț cu ridicata și cu amănuntul
 ■ Tranzacții imobiliare ■ Administrație publică și activități de servicii administrative
 ■ Educație, știință, cultură ■ Sănătate și asistență socială

Structura valorii adăugate în sectorul serviciilor RD Sud

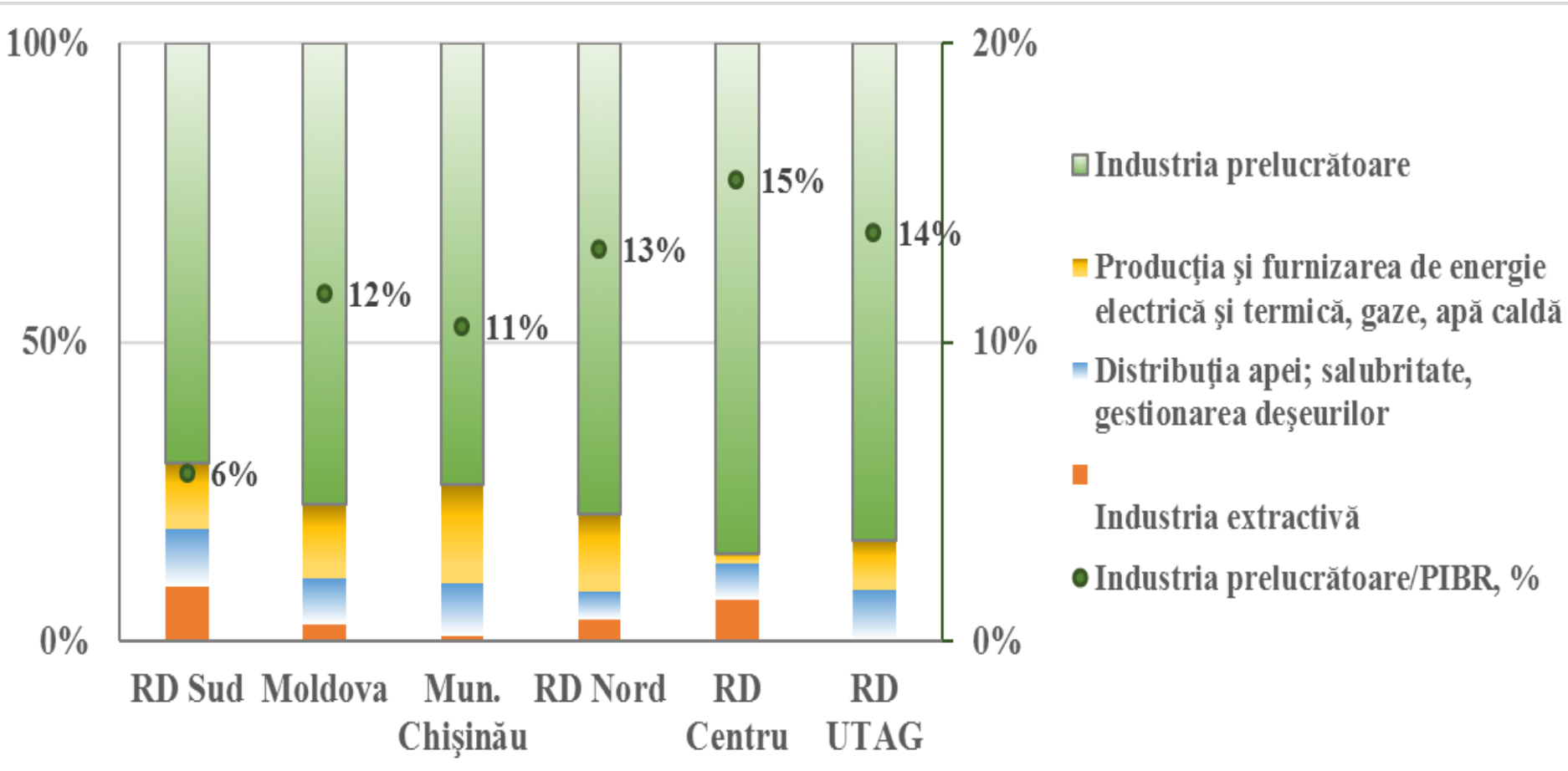

■ Construcții ■ Transport și informații
 ■ Alte activități de servicii ■ Comerț cu ridicata și cu amănuntul
 ■ Tranzacții imobiliare ■ Administrație publică și activități de servicii administrative
 ■ Educație, știință, cultură ■ Sănătate și asistență socială

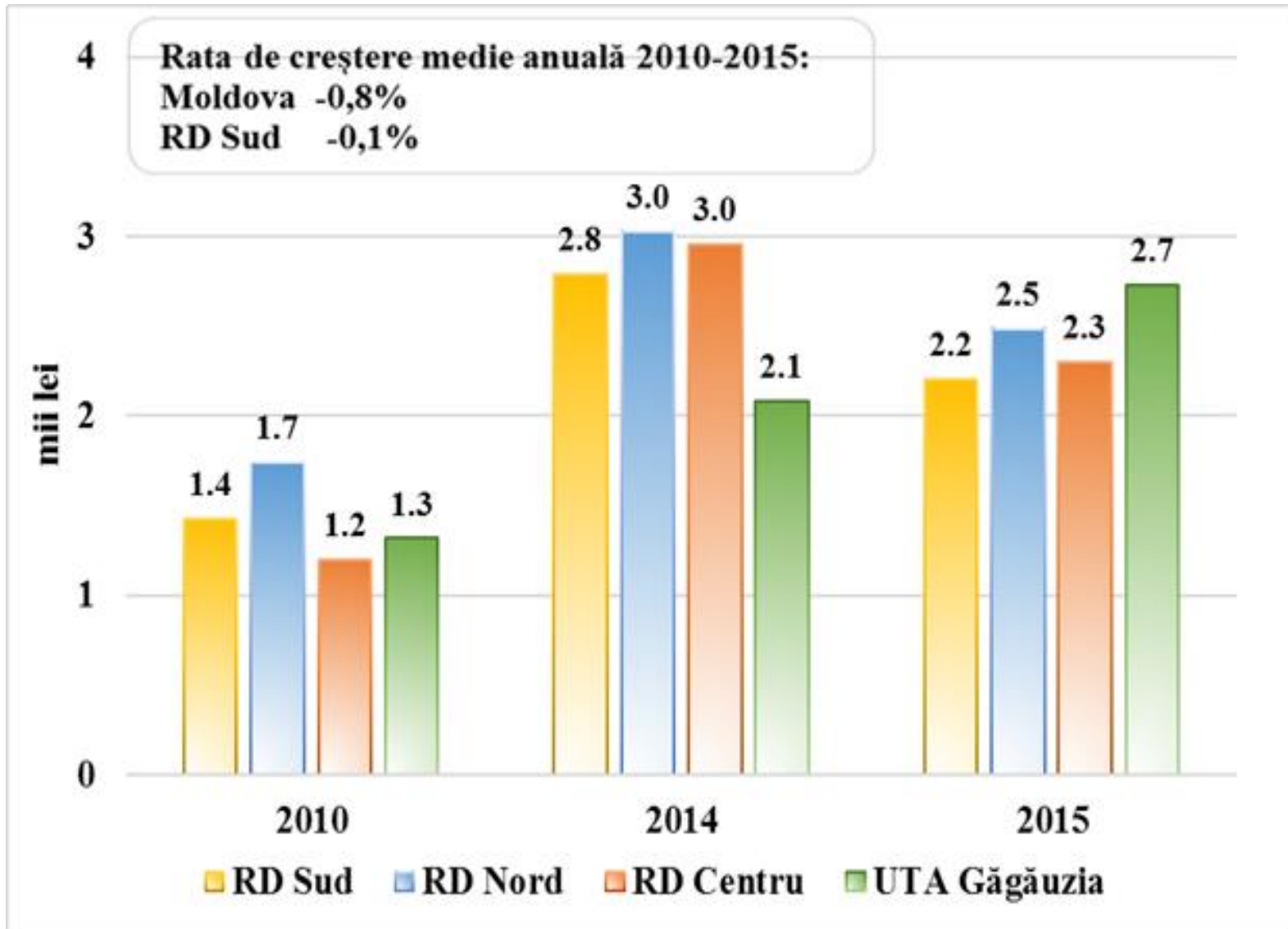
Agricultura: Structura producției agricole pe ramuri

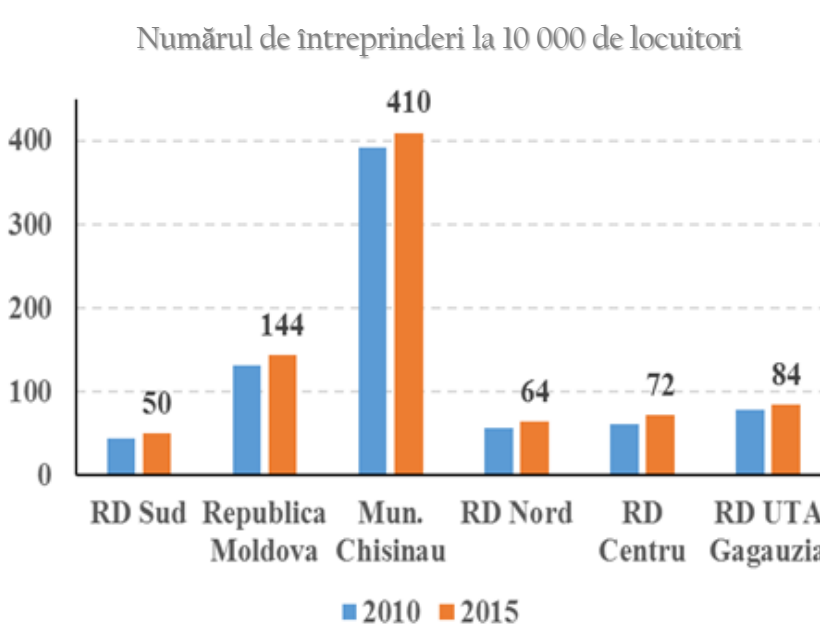
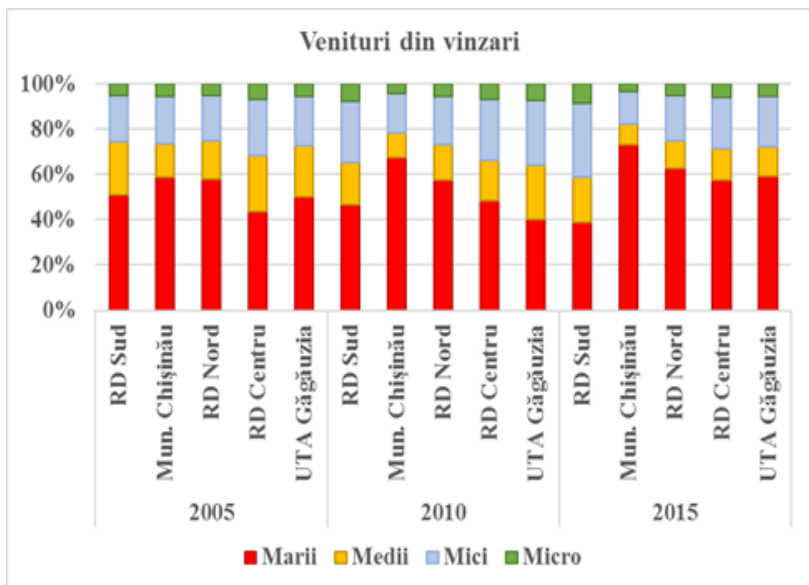
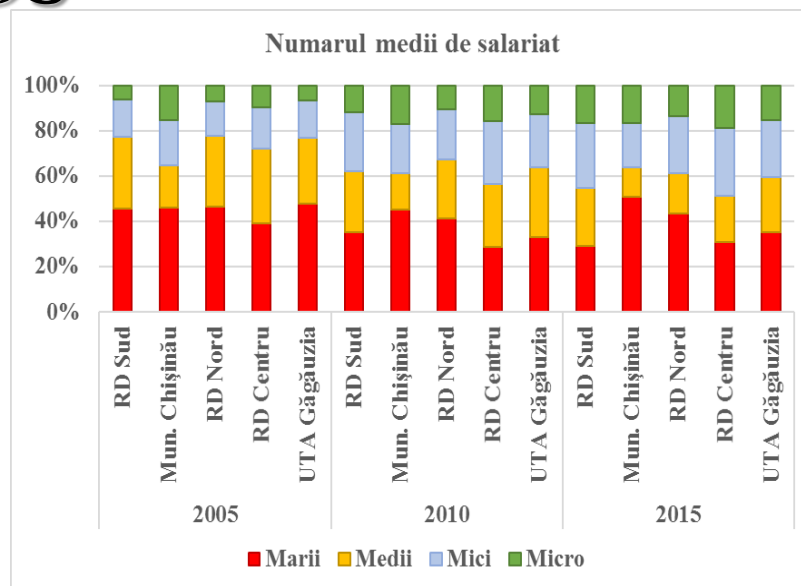
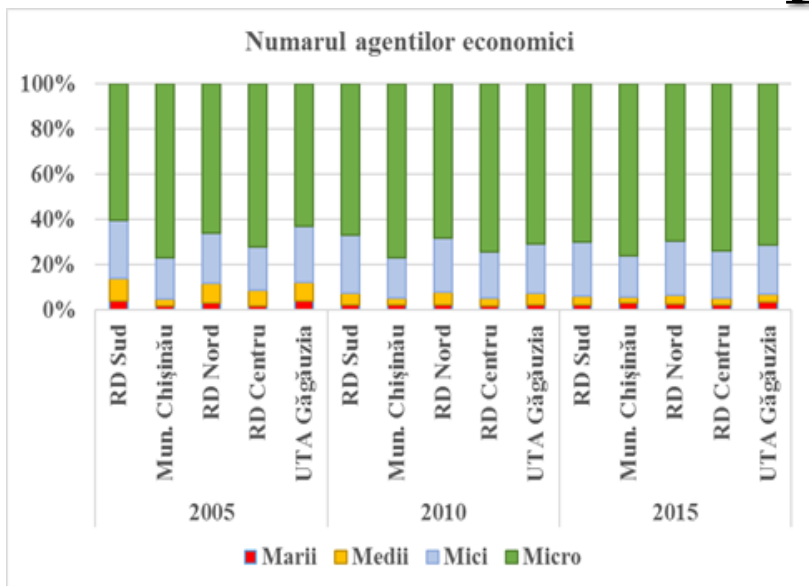
Industria: Structura VABR în industrie în anul 2014 pe regiuni de dezvoltare

Investițiile pe cap de locuitor

Principalele caracteristici ale antreprenorialului în RDS

Analiza SWOT

Puncte tari

- Poziția geografică reușită;
- Infrastructura de acces în regiune;
- Baza agricolă vegetală;
- Patrimoniul cultural;
- Deschiderea autorităților publice locale spre procesele de modernizare;
- Capacitatea instituțională de management și de planificare;

Puncte slabe

- Activism antreprenorial scăzut
- Migrația forței de muncă.
- Rata înaltă a sărăciei
- Industrializarea slabă a regiunii
- Absența premiselor de coagulare a poliilor regionali de creștere urbană;
- Mijloace tehnice învechite în agricultură;
- Lipsa resurselor acvatice
- Absența cadrelor profesionale,

Analiza SWOT

Oportunități

- Existența conexiunilor transfrontaliere;
- Încheierea Acordului de Asociere al Republicii Moldova la Uniunea Europeană, cu accent pe Zona Cuprinzătoare și Aprofundată de Liber Schimb;
- Disponibilitatea surselor alternative de finanțare ;
- Parteneriatele constituite de APL.

Pericole

- Legislația imperfectă;
- Expunerea regiunii la calamități naturale;
- Interferența factorului politic;
- Reorganizarea administrativ-teritorială .

Viziunea “Sprijin pentru multiplicarea sprijinului”

Regiunea de Dezvoltare Sud are o infrastructură modernă de sprijin a afacerilor, axată pe dezvoltarea sustenabilă, capabilă de a stimula dezvoltarea afacerilor și de a atrage fluxuri investiționale către economia regiunii.

Obiectivul general și obiectivele specifice

**OG: Stimularea creșterii economice durabile a
Regiunii de Dezvoltare Sud prin susținerea dezvoltării
mediului de afaceri regional**

OS 1. *Crearea și dezvoltarea infrastructurii de sprijin a afacerilor*

OS 2. *Stimularea culturii antreprenoriale, inclusiv de inovare și
asociere*

OS 3. *Promovarea și facilitarea creării parteneriatelor public-
private în proiecte de dezvoltare economică a RDS*

OS 1 și măsurile de realizare

OS 1. Crearea și dezvoltarea infrastructurii de sprijin a afacerilor

Măsura 1.1. Stimularea înființării de noi tipuri de infrastructuri de sprijin, de tipul: *parcuri industriale și de business, “case de ambalare”, “noduri regionale de colectare, procesare și distribuție”, etc.*

Măsura 1.2. Încurajarea asocierii incubatoarelor de afaceri regionale și a funcționării lor în rețea.

Măsura 1.3. Diversificarea și îmbunătățirea calității serviciilor și a sprijinului oferit de infrastructurile existente și de cele nou create.

OS 2 și măsurile de realizare

OS 2. Stimularea culturii antreprenoriale, inclusiv de inovare și asociere

Măsura 2.1. Încurajarea dezvoltării IMM în domeniul serviciilor în industrie și agricultură și al industriilor creative

Măsura 2.2. Stimularea spiritului de colaborare industrială și de cercetare- dezvoltare- inovare în cadrul unor cluster sectoriale

Măsura 2.3 Promovarea și sprijinirea formării structurilor de asociere liberă a producătorilor, agricultorilor și crescătorilor de animale.

OS 3 și măsurile de realizare

OS 3. Promovarea și facilitarea creării parteneriatelor public-private în proiecte de dezvoltare economică a regiunii

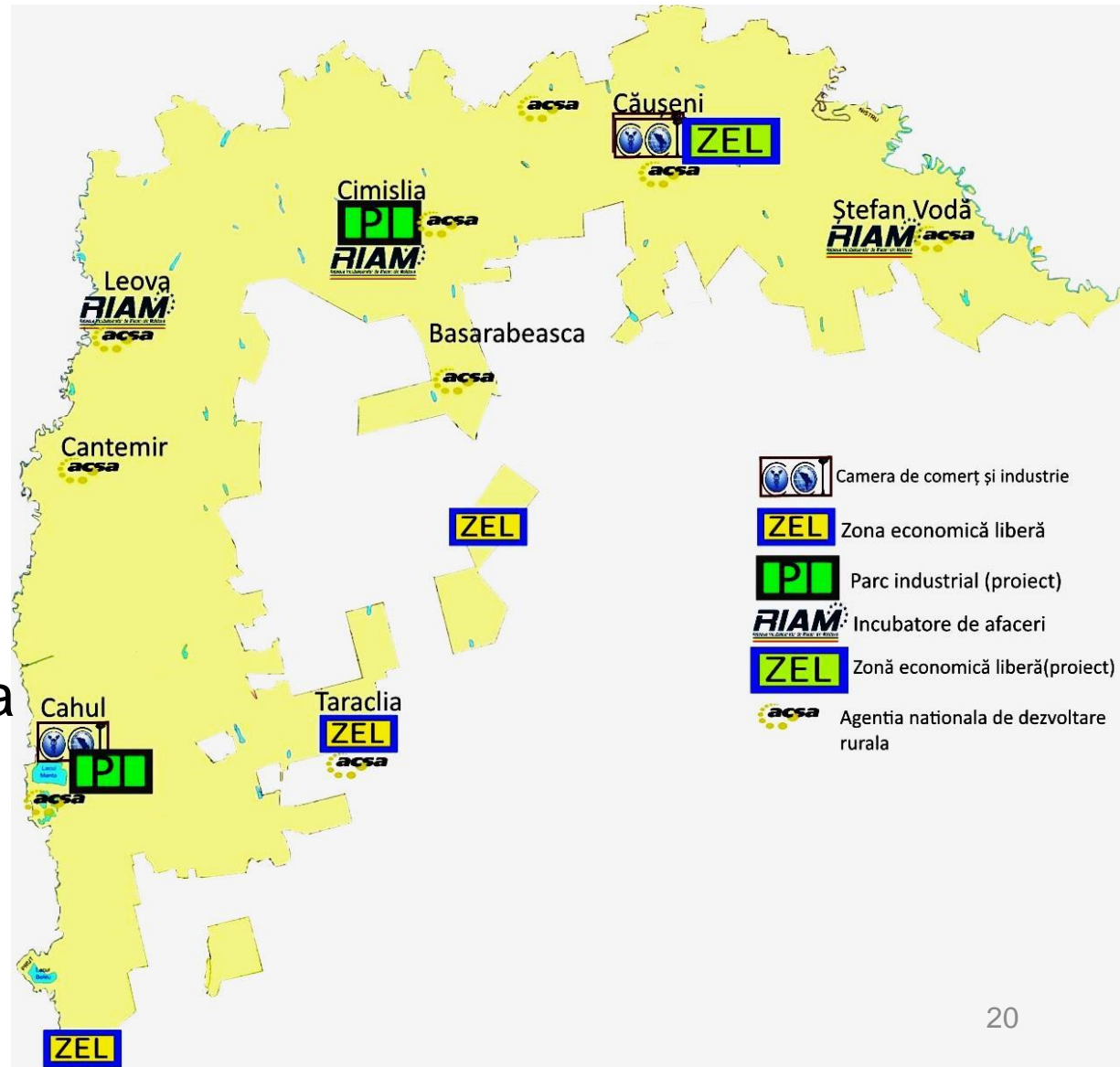
Măsura 3.1. Stimularea asocierii pe lanț de furnizori în jurul unor întreprinderi mari, pe proiecte de anvergură sau investiții în parteneriat public-privat.

Măsura 3.2. Atragerea de investiții directe în active fixe și în proiecte dezvoltate în parteneriat public- privat.

Măsura 3.3 Dezvoltarea competențelor manageriale pentru proiecte de dezvoltare economică regională desfășurate în parteneriat public-privat.

Structuri de suport în afaceri în RDS

- ✓ 3 incubatoare de afaceri
- ✓ 3 zone economice libere
- ✓ 2 filiale a camerei de comerț și industrie
- ✓ 9 oficii teritoriale ACSA
- ✓ 2 parcuri industriale la stadiul de proiect
- ✓ 1 filială a ZEL Bălți la Căușeni, proiect

Incubatoarele de afaceri în RDS

Incubator de Afaceri	Suport financiar anual din partea APL (lei)	Suprafața totală a IA, m2	Cifra de afaceri a întreprinderilor rezidente, mii lei*	Nr. de rezidenți	Nr. de salariați ai companiilor rezidente
IA Ștefan Vodă	100 000	2237	11803,2	14	74
IA Leova	-	1180,0	3648,0	15	60
IA Cimișlia	250 000	1336,4	4445,6	11	56

IA din Cahul se va specializa în încurajarea firmelor din domeniile avansate economic cum ar fi: tehnologiile informaționale, sursele regenerabile de energie, agricultură performantă, dezvoltarea noilor tehnologii de procesare a alimentelor ș.a..

Profilul rezidenților

- **86 %** din numărul total al companiilor rezidente activează în domeniul prestării serviciilor, ceea ce este foarte apropiată de rezultatul mediu național.
- În mediu rezidentul chestionat activează în cadrul IA de **1,5 ani**
- Cei mai importanți factori care împiedică dezvoltarea afacerii cele mai mari piedici sunt: lipsa de capital, politica fiscală, accesul la credite și costul ridicat al acestora, lipsa forței de muncă calificate.

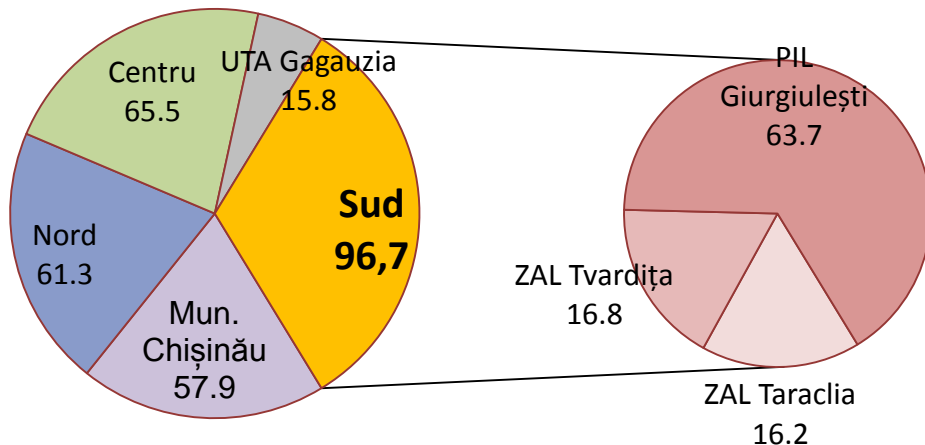
CENTRE DE CONSULTANȚĂ

- **Agenția Nationala de Dezvoltare Rurală (ACSA)** serviciile consultative și de instruire ale căreia sunt îndreptate spre producătorii agricoli și antreprenorii rurali.
- **Agroinform** sunt prestate producătorilor agricoli în domeniul aplicarea tehnologiilor, relațiile funciare, administrarea exploatațiilor agricole, accesarea creditelor, cooperarea fermierilor și marketing.
- **Camera de Comert si Industrie (CCI)** poziționate în orașul Cahul și Căușeni este asigurarea întreprinzătorilor cu informații și acordarea consultanței și acordarea asistenței în dezvoltarea diferitelor genuri de activitate de întreprinzător, ținându-se cont de interesele tuturor agenților economic.

Zone Economice Libere

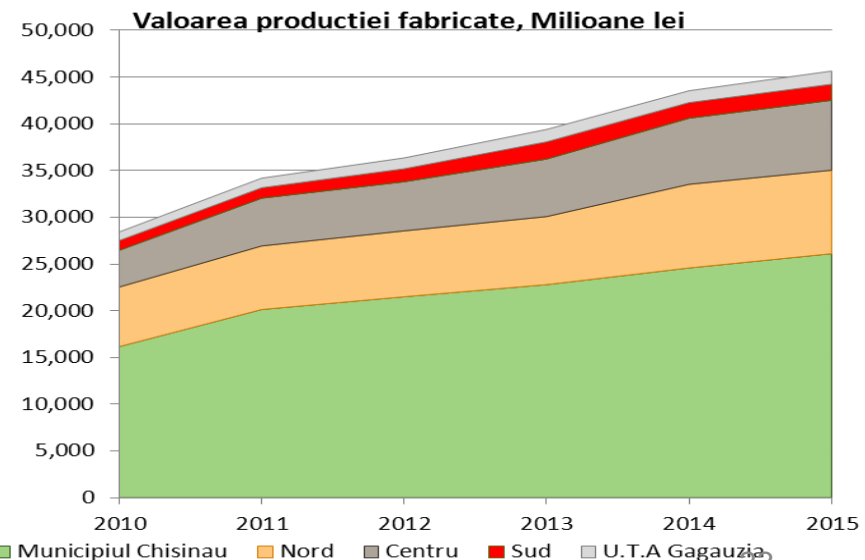
- **PIL Giurgiulești** este cea mai atractivă ZEL din Moldova, reușind să atragă investiții în valoare de **63,7 mln \$**, plg are un număr de **415 angajați și 57 de rezidenți** în 2015;
- **PILG** are posibilitatea de a extinde zona economică liberă a portului cu 65 ha
- **ZAL Tvardița** a generat venituri de **198 milioane lei**. În anul 2015 în ZAL Tvardița se numărau **286 salariați**.
- **ZAL Taraclia** nu funcționează din 2009, când avea **259 angajați și venituri de 37,8 mln lei**;

Investiții în ZEL,
cumulativ pînă în anul 2015, mln \$

Parcuri Industriale

- RDS are cea mai slab dezvoltată industrie, valoarea producției industriale pe cap de locuitor fiind de numai **3232 lei** în 2015, la nivel național acest indicator fiind de **4 ori** mai mare.
- Crearea PI este unul din cele mai bune instrumente în impulsivizarea dezvoltării industriei.
- În RDS au fost lansate 2 proiecte pentru crearea și dezvoltarea parcurilor industriale, la Cahul și Cimișlia

Tipuri noi de INFRASTRUCTURI DE SPRIJIN AL AFACERILOR

1. Parcuri industriale
2. “Case de ambalare”
3. Piețe en-gros/Centre de colectare
4. Structuri asociative de tip cluster
5. Incubatoare “industrii creative”
6. Poli de competitivitate

Potențialele surse de finanțare pentru proiectele de dezvoltare economică

MULȚUMESC!